

ЕВО ОДГОВОРА!

Након што смо, надам се, рашчистили збрку око односа програм/шум — који је увек бољи у одвојеном излазном појачалу него у интегрисаном појачалу — као и збрку око мог „навијања“, ево шта **Светомир Михаиловић**, Р. Чајеваца 4, Скопље, даље пише у свом вишеделном писму:

„Држећи се твојих упутстава у вези грамофона и звучника, одабрао сам, за 500 DM, DUAL CS 704 „direct drive“ и звучницу SHURE V 15/III. Ја мислим да је ОК. Јесам ли у праву? Интегрисана појачала ми не задају проблеме. Неки хвале MARANTZ, други опет ROTEL, но мислим да великих разлика нема. Држим се твојих савета да је битно знати колики су износи THD и IMD у целом фреквентном опсегу, а не само на 1 килохерц. Између следећих модела: AKAI AM 2400, MARANTZ 1060, KENWOOD KA 3500, SANYO DCA 650, Lenco A 50 и ROTEL RA 713 — одлучио сам се за ROTEL RA 713, 2×45 вати, због изобличења мањих од 0,1%, односно програм/шум 75 децибела и могућности физиолошке регулације на 100 херца 10 децибела и на 10 килохерца 4 децибела. Да ли је ово у ре-

ду? Можда ни Lenco A50 није далеко од ROTELA? али због лошијег односа програм/шум не долази у обзир, када за исти новац могу узети и боље. Да ли сам и овде у праву?

Најважнија ствар су звучници. Слушајући плоче, касете и радио-програм преко TELEFUNKENOVE комбинације, снаге око 30 вати, преко два удвојена пара звучника, у једног пара продукције GOODMANS, а другог VIDEOTON, — био сам фасциниран. Басови су били такви да се бас-потенциометар није смео одврнути до краја. Високи тонови нису парали уши, а колорит и оштрина звука били су прекрасни. Слушајући то, питао сам се, како ће то тек код мене да звучи, када све купујем одвојено? Након тога слушао сам и други систем: грамофон TECHNICS, појачало AKAI, 2×20 вати, и звучници KENWOOD од 100 вати. Утисак: мала снага, мала динамика, блед звук. Са другим појачалом, KENWOOD 2×100 вати, и звучницима STUDIOCRAFT 440 од 100 вати — опет утисак да су басови нестали негде уз пут. Појачало KENWOOD,

2×20 вати, и звучници WHARFEDALE LINTON 3XD — опет су негде изгубили басове. И сада долази питање: откуд такви басови? Да ли то зависи од грамофона, од појачала или од звучника? Грамофон и појачало које сам слушао нису врхунски, а звучници су од само 2 звучника у кутији. Зар је могуће да су они пресудни за дефинитивну звучну слику? Молим те, на ово ми одговори...

Одговор: Ако Вам се допада комбинација DUAL CS 704 са звучником SHURE V 15/III — онда, немам приговора! Видим да ни у избору интегрисаних појачала немате проблема. Од перформанси ROTELA RA 713 — ако сте се њима руководили — препоручио бих Вам Много бољи модел, ROTEL RA-1412. А, сем тога, и међу наведеним продукцијама има много бољих модела, нпр. AKAI AM 2600, MARANTZ 1070, KENWOOD KA-7100 итд. Све зависи од индивидуалног убога избора. Из Ваше формације сасвим је могуће изабрати ROTEL RA 713. Иначе, „могућност физиолошке регулације (!)“ како то Ви назива-

те опсег тонских контрола на 100 херца и 10 милохерца — није никаква Hi-Fi могућност. Боље да их појачало уопште нема, какав је случај у најамбициознијих модерних модела. Свака тонска контрола, у принципу, квари аудио сигнал, па многи дискофили, играјући се њоме, не „поправљају“ лоше снимке, већ само кваре оне добре.

О Вашим слушним искуствима не могу ништа рећи, само да сам фасциниран чињеницом да сте били фасцинирани. Од поменутог TELEFUNKENOVE комбинације и два „спарена пара“ звучника различитих продукција не бих се могао ничему добром надати. Шта значи „прекрасан колорит“? Хетерогена комбинација ова 4 звучника неминовно повећава колорисаност звука. Али, то, колико знам, води очајању и — брзом „гашењу“ једног од два пара звучника. А, ако су басови били такви да се бас-потенциометар није смео одврнути до краја — нешто није у реду са звучницима. Системи са једним басовцем и једним кретним калемом неизбежно пате

од конфликта између ефикасности (степен претварања електронике у акустику) и басовске „cutoff“ — фреквенце, и то зато што басовац ради у два различита режима, једном који контролише маса у опсегу изнад резонантне фреквенције система, и другом режиму константне брзине у околини резонантне фреквенције. Наравно, део о звучницима тек треба да дође на ред у овој рубрици, па ће муке са звучницима бити свакоме приступачне.

Ваше друго искуство засновано је на сасвим погрешној комбинацији појачала од 20 вати (AKAI) и звучницима KENWOOD радног капацитета 100 вати. Појачало може имати нешто већу снагу од капацитета звучника, али никада мању. И даље, не разумем како су то басови нестали „уз пут“ са KENWOODOM, 2×100 вати, и звучницима STUDIOCRAFT 440, итд. Све може бити разлог недовољним или нефокусираним басовима. Најкритичније је усклађивање фреквенције резонанце интеграције ручка/звучника, која, идеално, треба да се креће између 10 и 15 херца. Чуда се догађају у басу, ако је ова резонанца коректна, и хаос од звука — ако је виша од 20 или нижа од 7 херца. Зависи и од појачала, наравно. Сви звучнички системи, и они нај-

гори, неочекивано проширују екстремно подручје баса бар за пола октаве када их „гоните“ појачалом ELECTRO RESEARCH. И обратно, губе и оно што имају, у комбинацији са већином данашњих појачала средњег квалитета. Кажете да грамофон и појачало „нису врхунски“, и питате се, зар је могуће да су звучнички системи од само 2 звучника „пресудни за дефинитивну звучну слику“? Пресудни јесу, али... за данас је доста.

Горан Галић, Бул. 23. октобра 21, Нови Сад, пише: „Јављам се поново с надом да овог пута нећу доспети у кош. Молим Вас, које слушалице одговарају TANDBERG TR 220 GC, и где могу да их набавим?“

Одговор: SANSUI слушалице са променљивим балансом модел SS-80. За проспекте и цене обратите се „Пољоопскрби“, Варшавска 5, Загреб.

Ратко Мирић, из Новог Сада, пише: „Помно пратим Вашу рубрику од самог почетка и врло сам задовољан њом. Видим да сте многим помогли, па очекујем да ћете и мени. Који звучник и које слушалице одговарају мом касетофону TELE-

DUAL CS, ПОЛУАУТОМАТСКИ ГРАМОФОН НА ДИРЕКТНИ ПОГОН, СА ЗВУЧНИЦОМ SHURE — БЕЗ ПРИГОВОРА!

KENWOOD KA — 7100 — ЈЕДАН ОД БОЉИХ

FUNKEN BAJAZZO CR 4000? Где их могу набавити и по којој цени?

Одговор: Немам никаквог искуства са Вашим касетофоном, али како сви TELEFUNKENOVII касетофони углавном имају на терминалу за слушалице импеданцу 400 ома, најсигурније је ако набавите динамичке слушалице TELEFUNKEN TH 300, које се у Немачкој могу добити за око 80 DM. Како TELEFUNKENOVII касетофони — као и сви други касетофони, уосталом — немају уграђено излазно појачало, то Вам звучници нису ни од какве користи. Дакле, најпре појачало, па онда звучници!

Златко Богдановић, Браће Рибара 53, Сарајево, пише: „Чуо сам да сте у једном броју одго-

ворили на питање у вези са куповином грамофона са квадрафонском ручком која раздваја на звучницима бас од вокала. Чуо сам да се то продаје у Београду, у представништву неке енглеске фирме, па Вас молим за цену и њихову адресу.“

Одговор: Тако што нисам могао сугерирати никоме. У питању је велика забуна. Пре свега, не постоје „квадрафонске“ ручке. Све су ручке стереофонске, 2-каналне. Постоје „квадрафонске“ звучнице, али ни оне немају функцију о којој говорите. Раздвајати вокале од оркестра може само сниматељ у студију за снимање. Не постоји могућност да то Ви радите при репродукцији снимка. А, ако Вам је неко тврдио да постиже тако што — будите убеђени да живи у заблуди.

TANDBERG TR 220 GC